

1. ОБЩО ОПИСАНИЕ		
Приоритет	№	и
наименование		
Специфична цел	№	и
наименование		
Наименование операцията	на	
Кратко описание и аргументация изпълнение	и	за
<p>3. ВРЪЗКА НА ОБРАЗОВАНИЕТО С ПАЗАРА НА ТРУДА</p> <p>СЦ по чл. 4, пар. 1, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета - Подобряване на качеството, приобщаващия характер, ефективността и съответствието на системите за образование и обучение с нуждите на пазара на труда, включително чрез валидиране на неформалното и самостоятелното учене, така че да допринасят за придобиването на ключови компетентности, в т.ч. предприемачески и цифрови умения също и чрез насърчаване на въвеждането на дуални системи на обучение и чиракуване</p> <p>ОТ ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ КЪМ ЗАЕТОСТ</p> <p>Основната цел на операцията е постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование.</p> <p>Специфичните цели са:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Подобряване на практическите умения на студентите в съответствие с потребностите на пазара на труда; ✓ Насърчаване въвеждането на дуално обучение във висшето образование; ✓ Укрепване на връзките между висшите училища и работодателите и повишаване на ефективността на партньорства между тях. <p>Едно от най-големите предизвикателства по отношение на висшето образование е осигуряването на съответствието му с уменията и професиите, необходими на пазара на труда. През последните години се наблюдава ускоряваща се и трудно предвидима динамика на пазара на труда. Технологичните промени и скоростта на иновациите съществено променят изискванията към необходимите за пазара на труда компетентности. Редица традиционни професии изчезват и се появяват нови, автоматизацията води до поляризация на пазара на труда, като се наблюдава засилено търсене както на професии, изискващи високи аналитични и социални</p>		

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

	<p>умения, така и на не-рутинни професии в сферата на обслужването и социалната подкрепа. Конкуренцията за работна ръка и таланти днес е глобална. Всички тези процеси са съпроводени от нарастване на социалните неравенства в глобален мащаб и затрудняване на включването на определени групи в пазара на труда.</p> <p>Както е посочено в Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030¹, през последните години са предприети целенасочени действия за ограничаване броя на студентите в конкретни професионални направления с излишък на кадри, както и за повишаване на приема в специалности с доказан недостиг на квалифицирани специалисти. Увеличаването на съгласуваността между потребностите на бизнеса и обществото, от една страна, и учебните планове и програми във висшето образование от друга, остава ключов аспект на политиките. Ще се стимулира по-тесното сътрудничество и комуникацията между частния и публичния сектор в рамките на учебния процес. Подобряването на релевантността на пазара на труда и качеството на висшето образование е от изключително значение за България и в контекста на ситуацията след пандемията от COVID-19.</p> <p>По данни на Обзора на образованието и обучението за 2022 г. за България² въпреки усилията на българското правителство за повишаване на съответствието на висшето образование с пазара на труда, преходът от образование към заетост все още се осъществява трудно. Най-голям е броят на завършилите висше образование в областта на бизнеса и администрацията (23,6 %), образованието (14,4 %), социалните и поведенческите науки (9,9 %), инженерните науки и техническите професии (9,2 %) и здравеопазването (8,8 %). Проследяването на професионалната реализация на висшистите показва, че 53 % от тях са работили на позиции, изискващи висше образование (увеличение с почти 10 % в</p>
--	--

¹ <https://www.minfin.bg/bg/1394>

² <https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2022/bg/>

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

	<p>сравнение с 2014 г.). Тези данни се потвърждават и в Доклада на ЕК за България за 2023 г.³, където се констатира, че процентът на завършилите висше образование е нисък, а процентът на завършилите висше образование в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ) е един от най-ниските в ЕС. Съобразно Националната карта на висшето образование в Република България се наблюдава относително продължителна тенденция за подобряване на показателите за реализация на завършилите на пазара на труда, включително:</p> <ul style="list-style-type: none"> о Делът на завършилите, които се реализират на позиция, за която се изисква висше образование, се увеличи от 47% през 2015 г. до близо 51% през 2020 г. и 54% през 2022 г. о Делът на завършилите, които имат принос към осигурителната система⁴, се увеличи от близо 76% през 2013 г. до близо 81% през 2020 г. и 83% за 2022 г. о Средният осигурителен доход на завършилите се увеличи от 868 лв. през 2013 г. до 1373 лв. през 2020 г. и 1646 лв. през 2022 г. о Безработицата сред завършилите намаля от 4.15% през 2013 г. до 2.79% през 2020 г. и 2.5% през 2022 г. <p>Тази по-добра реализация на завършилите на пазара на труда съвпадна както с период на общо подобрене на показателите на българската икономика в условията на членство в ЕС, така и с процеси на намаляване на броя на студентите и завършилите и на реструктуриране на разпределението на студентите по професионални направления в рамките на системата на висшето образование в страната, целящи подобряване на връзката на висшето образование с пазара на труда. Пандемията не успя да прекъсне тенденцията на подобрене освен при безработицата, където се отчете влошаване, но само временно.</p> <p>По отношение на подобряване на качеството и приложимостта на висшето образование на пазара на</p>
--	---

³ https://ec.europa.eu/info/publications/2023-european-semester-country-reports_en

⁴ Индикаторът „Принос към осигурителната система“ показва дела на социално осигурените в България лица сред завършилите висше образование в страната български граждани през предходните 5 години.

	<p>труда, в Доклада на ЕК за България за 2023 г. и в Обзора на образованието и обучението за 2022 г. за България е отбелязано, че по ЕСФ+ ще бъде оказана подкрепа за пилотно въвеждане на дуалното образование във висшето образование, което потвърждава, че дуалното обучение е ключов елемент за подобряване на съответствието на системата за висше образование с пазара на труда.</p> <p>В Доклада на Световна банка „Висшето образование в България: Ситуационен анализ и препоръки относно насоката на политиките“⁵ от 2021 г. се посочва, че постигането на точния баланс между качество и съответствие, като същевременно се гарантира, че системата остава гъвкава и привлекателна, както и достъпна за различни профили студенти, е критично предизвикателство при всяко усилие за хармонизиране на предлаганите програми за висше образование. Най-същественото притеснение по отношение на адекватността на висшето образование в България е осигуряването на съответствие с уменията и професиите, необходими на пазара на труда. Прогнозите на българското правителство и приоритетите за развитие показват, че са необходими повече завършили специалности в областта на STEM, особено ИКТ. И все пак, нивото на завършилите бизнес специалности и право продължава да бъде високо в страната, докато броят на завършилите в сферата на ИКТ и ключови области като математика, инженерни, технически и природни науки все още е нисък.</p> <p>Съгласно Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 - 2030 г.⁶ сред основните предизвикателства, свързани с ускоряващата се динамика на пазара на труда са:</p> <p>1) Разминаване между потребностите на пазара на труда и характера на получаваната във висшите училища подготовка по отношение както на знания (необходимост от междудисциплинарни знания и интердисциплинарна подготовка), така и на умения и компетентности (необходимост от фокусиране на</p>
--	--

⁵ <https://sf.mon.bg/?go=page&pageId=451>

⁶ <https://web.mon.bg/bg/143>

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

	<p>образователния процес върху придобиването на аналитични, дигитални и социални компетентности);</p> <p>2) Необходимост от създаване на постоянен и ефективен механизъм за своевременни промени в учебните планове и програми с оглед на динамичния пазар на труда и общественото развитие;</p> <p>3) Необходимост от развитие на по-гъвкави форми на обучение, включително въвеждане на 3-годишно обучение за придобиване на образователно-квалификационната степен "бакалавър", както и на форми на обучение с активно участие на представители на бизнеса;</p> <p>4) Изоставане във времето и липса на гъвкавост при въвеждането и управлението на съвременни дисциплини и специалности;</p> <p>5) Необходимост от утвърждаване на ученето през целия живот като приоритет в развитието на висшето образование;</p> <p>6) Необходимост от осигуряване на висока квалификация на целия академичен състав чрез постоянно актуализиране на знанията, уменията и компетентностите на преподавателите</p> <p>Настоящата операция пряко подкрепя подобряване на връзката на висшето образование с потребностите на пазара на труда и кореспондира на приоритетните области и цели за развитие на висшето образование, заложи в Стратегията за развитие на висшето образование, по-конкретно с дейностите и мерките на <i>цел. 1. Разработване на устойчив механизъм за осъвременяване на съществуващите и създаване на нови учебни програми, цел 2. Въвеждане на съвременни, гъвкави и ефективни форми на обучение и цел 7. Изграждане на ефективна връзка образование-наука-бизнес</i> от стратегията.</p> <p>Чрез осигуряване на допълнителна практическа подготовка на студенти и обучение в реална работна среда операцията ще допринесе за осигуряване на допълнителни възможности на завършващите висше образование за по-успешна реализация на пазара на труда.</p>
--	---

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

<p>Демаркация допълняемост</p>	<p>и</p> <p>Настоящата операция има допълващ ефект към изпълнението на процедури „Студентски практики – Фаза 1“ и „Студентски практики - 2“, финансирани по ОПНОИР, като осигурява възможност за продължаване на подкрепата за допълнително практическо обучение на студенти.</p> <p>Операцията допълва и проект EDU-LAB, финансиран по Програмата за транснационално сътрудничество „Дунав“, като поставя фокус върху концепцията за споделяне на ресурси между висшите училища и други институции, в т.ч. работодатели.</p> <p>В рамките на операцията няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма. Недопускането на дублиране на дейности и целеви групи ще се съблюдава както на етап кандидатстване (чрез декларации и проверки за двойно финансиране), така и по време на изпълнението на проекта (чрез проверки за двойно финансиране, анкетни карти и др.).</p>
<p>Продължителност</p>	<p>60 месеца, но не по-късно от 31.12.2029 г.</p>
<p>Териториален обхват</p>	<p>Дейностите ще се изпълняват на територията на Република България.</p>
<p>Начин на реализация</p>	<p>Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по реда на чл. 25, ал. 1, т. 2 и Глава трета, раздел III от ЗУСЕФСУ и чл. 2, т. 2 от ПМС № 23/13.02.2023 г.</p>
<p>Бюджет до (в лева)</p>	<p>187 247 591 лв.</p> <p>Управляващият орган на ПО 2021-2027 може, при необходимост, да направи промени в посочения бюджет на операцията.</p> <p>Бюджетът на операцията следва да се планира и отчита спрямо различните категории региони за планиране от ниво NUTS 2⁷, като се има предвид, че без значение от това в кой район се осъществяват дейностите, те допринасят за целите на операцията като цяло.</p> <p>Максимум 63 283 595 лв. от общия бюджет на операцията следва да бъде отчетен към категория <i>Регион в преход</i> (Югозападен район). Останалите средства следва да се отчитат към категория <i>По-слабо развити региони</i> (Северозападен район, Северен</p>

⁷ Региони, съответстващи на ниво 2 на общата класификация на териториалните единици за статистически цели, създадена с Регламент (ЕО) № 1059/2003, изменен с Регламент (ЕС) 2016/2066.

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

	<p>централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район).</p> <p>Следва да се отчетат и приносът на проекта към Югозападен регион без област София-град и приносът към Северна България, на база анализ на бенефициента.</p>
<p><i>Основни права (Харта на основните права на Европейския съюз и Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания)</i></p>	<p>В настоящата операция се зачитат основните права и се спазват принципите, признати с Хартата на основните права на Европейския съюз и Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания в съответствие с Решение 2010/48/ЕО на Съвета. С Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (Регламент (ЕС) 2021/1060) се въвежда хоризонталното отключващо условие за ефективно прилагане и изпълнение на Хартата на основните права на ЕС, с което се цели осигуряване на зачитането и защитата на всички основни права при осъществяване на споделеното управление на осемте фонда на ЕС. Въвежда се и хоризонтално отключващо условие за въвеждане и прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, с което се цели осигуряване на зачитането и защитата на всички основни права на хората с увреждания при осъществяване на споделеното управление на осемте фонда на ЕС.</p> <p>Спазването на основните права и принципи на ЕС и Организацията на обединените нации (ООН) по настоящата операция е съгласно Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело и рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова</p>

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

	<p>подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г. и Насоки за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г.</p> <p>На етап изпълнение на операцията, в Условието за кандидатстване и Условието за изпълнение ще се предвидят процедури, с цел гарантиране спазването на правата, посочени в Хартата на основните права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.</p> <p>С цел подпомагане на процеса по проверка на действията и документите за съответствие с основните права, в периода на изпълнение на операцията ще се прилага „Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, в съответствие с описания в проектното предложение Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.</p>
<i>Друго* (ако е приложимо) при необходимост, произтичащо от спецификата на операцията)</i>	Неприложимо
2. СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ	
<i>Допустими бенефициенти (кандидати и партньори)</i>	<p><u>Конкретен бенефициент:</u></p> <p>Министерство на образованието и науката</p> <p><u>Партньори:</u></p> <p>Всички висши училища в България, получили акредитация и създадени при условията и по реда на Закона за висшето образование</p> <p><u>Допустими асоциирани партньори на етап изпълнение:</u></p>

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

	<p>- Национално представителни организации на работодателите;</p> <p>- Работодатели.</p>
<p><i>Изисквания към бенефициентите (кандидати и партньори) (ако е приложимо)</i></p>	<p>Всички висши училища следва да бъдат поканени за включване в операцията като партньори по открит, прозрачен, в достатъчна степен публичен, недискриминационен и безусловен начин.</p> <p>Всички висши училища, заявили интерес за участие следва да бъдат включени в проектното предложение като партньори.</p> <p>Когато тези субекти упражняват и стопански дейности, финансирането, разходите и приходите от тези стопански дейности трябва да се отчитат по отделни аналитични сметки за тяхната икономическа дейност. Съотношението на двата вида дейности (стопански и нестопански) и на техните разходи, финансиране и приходи следва да бъде ясно обособено.</p> <p>В рамките на изпълнение на проекта Конкретният бенефициент, чрез екипа за организация и управление в рамките на непреките дейности, следва да осъществява мониторинг на резултатите от дейностите по проекта и на удовлетвореността на целевите групи от участието им в дейности по проекта. Извън екипа за организация и управление, Конкретният бенефициент следва да се отчита регулярно пред Комитета за наблюдение на Програма „Образование“..</p> <p>Конкретният бенефициент следва да опише в своето проектно предложение Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания по проекта. Механизмът трябва да съдържа информация за процеса по проверка за спазването на основните права (от страна на Конкретния бенефициент и участващите училища) в рамките на цялостното изпълнение на проекта и документите за съответствие с основните права, включително да предвижда прилагането на „Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, разработен в съответствие с утвърдените Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния</p>

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

	<p>фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело и рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г.⁸ и Насоки за прилагане на Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г.⁹</p> <p>Конкретният бенефициент следва да осигури балансирано териториално разпределение на средствата по настоящата операция, при спазване на изискванията за разпределение на бюджета на операцията по категории региони за планиране от ниво NUTS 2, (т.е. максимум 68 075 547 лв. от общия бюджет на процедурата (преки и непреки разходи) може да бъде планиран и отчетен към категория Регион в преход (Югозападен район)), като ресурсите от по-слабо развитите региони могат да се използват и за региони в преход (и обратно), при условие че допринасят за постигането на Специфичната цел по чл. 4, пар. 1, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/1057¹⁰.</p>
Допустими дейности	<p>Дейност 1. Провеждане на допълнителни студентски практики на база оценка на кариерното ориентиране на студентите.</p> <p>Дейност 2. Създаване на условия за въвеждане на дуално обучение във ВО, отчитайки международния опит, нагласите на бизнеса и ВУ и за придобиване на предприемачески умения</p> <p>Поддейност 2.1. Проучване на международния опит</p>

⁸ Достъпни на адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8223>

⁹ Достъпни на адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8224>

¹⁰ На основание чл. 63, параграф 3, второ изречение от Регламент (ЕС) 2021/1060 - *For the ESF+*, expenditure related to operations may be allocated to any of the categories of region of the programme under the condition that the operation contributes to the achievement of the specific objectives of the programme.

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

	<p>при провеждане на дуално обучение и изготвяне на проекти на нормативни документи, ръководства, обучителни материали, образци на споразумения между ВУ, работодатели и обучаеми, с участие на социалните партньори;</p> <p>Поддейност 2.2. Пилотно въвеждане на дуално обучение във ВО</p> <p>Поддейност 2.3. Насърчаване на образователното предприемачество и иновациите във ВУ, стимулиране на социално ангажираните дейности на студентите и преподавателите</p> <p>Поддейност 2.4. Обучение на студенти за формиране на предприемачески нагласи, умения и компетентност;</p> <p>Поддейност 2.5. Обучение на преподаватели, кариерни консултанти, експерти по осигуряването на качеството и други служители във ВУ;</p> <p>Поддейност 2.6. Внедряване на система за проследяване на дипломираните висшисти, подкрепа на клубовете на завършилите, създаване на платформа за обмен на опит и подкрепа.</p>
<i>Допустими целеви групи (крайни бенефициенти)</i>	Студенти, представители на академичния състав, кариерни консултанти, експерти по осигуряването на качество и други служители във ВУ
<i>Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ (в лева, ако е приложимо) по операцията</i>	Неприложимо
<i>Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ (в лева, ако е приложимо) по операцията</i>	187 247 591 лв.
<i>Съфинансиране от страна на бенефициента (ако е приложимо)</i>	Не се изисква
<i>Съответствие с нормативната уредба за регулиране на държавните помощи (ако е приложимо)</i>	В Условието за кандидатстване по процедурата ще бъде описан и обоснован приложимият режим на държавни помощи със съответните изисквания съгласно действащата нормативна уредба и Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

	функционирането на Европейския съюз, след предварително съгласуване на документацията с Министерство на финансите по надлежния ред.
<i>Допустими разходи</i>	<p>Предвидените разходи са в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 2021/1060, Регламент (ЕС) 2021/1057, Регламент № (ЕС, Евратом) 2018/1046, ЗУСЕФСУ, ПМС № 86/2023 г., правилата на ПО 2021-2027 и следва да са необходими за изпълнението на допустимите дейности по операцията.</p> <p>Преки разходи</p> <p>Включват всички необходими разходи за изпълнението на преките дейности по операцията.</p> <p>Финансирането на преките дейности по настоящата операция е по реда на чл. 53, § 1, буква д) на Регламент (ЕС) № 2021/1060 и се предоставя под формите, посочени в чл. 53, § 1 буква а) – буква г) на същия Регламент. За целта УО на ПО 2021-2027 разработва таблица на единичните разходи и еднократните суми, когато е приложимо и прилага финансиране чрез единна ставка, определени в съответствие с чл. 53, § 3 от Регламент (ЕС) №2021/1060.</p> <p>Непреки разходи</p> <p>Непреки разходи се финансират с единна ставка съгласно чл. 54 от Регламент (ЕС) № 2021/1060 или се покриват от разходите, определени чрез прилагане на единна ставка към допустимите преки разходи за персонал съгласно чл. 56 от Регламент (ЕС) № 2021/1060.</p> <p>В съответствие с чл. 16, ал. 2 от ПМС № 86/01.06.2023 г. непреки разходи са разходите за организация и управление, за видимост, прозрачност и комуникация (информация и публичност) и за разработване на документации по Закона за обществените поръчки и по глава четвърта на ЗУСЕФСУ.</p>
<i>Процент на прилагано „допълващо финансиране” (ако е приложимо) съгл. чл. 25 от Регламент 2021/1060</i>	Неприложимо
<i>Друго*(ако е приложимо) при необходимост, произтичащо от спецификата на операцията</i>	Неприложимо
3. ИНДИКАТОРИ/ПОКАЗАТЕЛИ	
<i>За изпълнение/краен</i>	Отчитайки етапните цели до 2024 г. и целевите

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

продукт

стойности на индикаторите за изпълнение по Приоритет 2, СЦ по Чл. 4, пар. 1, буква д) на Програма „Образование“, Конкретният бенефициент се ангажира да постигне следните етапни цели (до края на 2024 г.) и целева стойност на индикаторите до края на периода на изпълнение на операцията:

Общи индикатори за изпълнение:

ЕЕС010

Участници със средно образование (ISCED 3) или образование след средното образование (ISCED 4) – 46 768

от които

Етапна цел 2024 г.

Целева стойност

в Регион в преход (ЮЗР)

2 900

14 498

в По-слабо развитите региони

6 454

32 270

ЕЕС015

малцинства (включително маргинализирани общности като ромите) – 935

от които

Етапна цел 2024 г.

Целева стойност

в Регион в преход (ЮЗР)

58

290

в По-слабо развитите региони

129

645

ЕЕС011

Участници с висше образование (ISCED 5 до 8) – 170

от които

Целева стойност

в Регион в преход (ЮЗР)

53

в По-слабо развитите региони

117

Етапните цели и целевите стойности на общите индикатори за изпълнение следва да се планират и отчитат в съотношение 31% за Регион в преход към

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

	<p>69% за По-слабо развитите региони, като се има предвид, че без значение от това в кой район е местоположението на представителите на целевите групи, те имат принос към изпълнението на целите на операцията като цяло.</p> <p>Специфичен индикатор за изпълнение:</p> <ul style="list-style-type: none"> SOI 3.4 Брой висши училища, въвели дуална форма на преподаване – 5 <table border="1"> <thead> <tr> <th>от които</th><th>Целева стойност</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>1</td></tr> <tr> <td>в По-слабо развитите региони</td><td>4</td></tr> </tbody> </table> <p>Целевата стойност на специфичен индикатор за изпълнение SOI 3.4 следва да се планира и отчита спрямо различните категории региони за планиране от ниво NUTS 2, като се има предвид в кой район е местоположението на висшето училище, въвело дуална форма на преподаване.</p>	от които	Целева стойност	в Регион в преход (ЮЗР)	1	в По-слабо развитите региони	4						
от които	Целева стойност												
в Регион в преход (ЮЗР)	1												
в По-слабо развитите региони	4												
За резултат	<p>Специфични индикатори за резултат:</p> <ul style="list-style-type: none"> SRI 3.1 Ученици и студенти, започнали да търсят работа – 13 366; <table border="1"> <thead> <tr> <th>от които</th><th>Целева стойност</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>4 144</td></tr> <tr> <td>в По-слабо развитите региони</td><td>9 222</td></tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> SRI 3.2. Брой студенти, които се обучават в дуална форма – 2 594 <table border="1"> <thead> <tr> <th>от които</th><th>Целева стойност</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>432</td></tr> <tr> <td>в По-слабо развитите региони</td><td>2 162</td></tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> SRI 3.3. Участници, които остават в образование – 	от които	Целева стойност	в Регион в преход (ЮЗР)	4 144	в По-слабо развитите региони	9 222	от които	Целева стойност	в Регион в преход (ЮЗР)	432	в По-слабо развитите региони	2 162
от които	Целева стойност												
в Регион в преход (ЮЗР)	4 144												
в По-слабо развитите региони	9 222												
от които	Целева стойност												
в Регион в преход (ЮЗР)	432												
в По-слабо развитите региони	2 162												

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

	30 062						
	<table><tr><td>от които</td><td>Целева стойност</td></tr><tr><td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>9 319</td></tr><tr><td>в По-слабо развитите региони</td><td>20 743</td></tr></table>	от които	Целева стойност	в Регион в преход (ЮЗР)	9 319	в По-слабо развитите региони	20 743
	от които	Целева стойност					
	в Регион в преход (ЮЗР)	9 319					
в По-слабо развитите региони	20 743						
<p>Целевите стойности на специфични индикатори за резултат SRI 3.1 и SRI 3.3 следва да се планират и отчитат в съотношение 31% за Регион в преход към 69% за По-слабо развитите региони, като се има предвид, че без значение от това в кой район е местоположението на представителите на целевите групи, те имат принос към изпълнението на целите на операцията като цяло.</p> <p>Целевата стойност на специфичен индикатор за резултат SRI 3.2 следва да се планира и отчита спрямо различните категории региони за планиране от ниво NUTS 2, като се има предвид в кой район е местоположението на висшето училище, в което се обучат студенти в дуална форма.</p>							
4. УПРАВЛЯВАЩ ОРГАН							
Наименование	Изпълнителна агенция „Програма за образование“						

КРИТЕРИИ И МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ДИРЕКТНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ „ОТ ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ КЪМ ЗАЕТОСТ“

Проектното предложение се оценява съгласно съответните разпоредби на Раздел III „Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ от Глава трета „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ на ЗУСЕФСУ, включително чл. 44, ал. 5 от ЗУСЕФСУ и раздел II от ПМС № 23/2023 г.

Оценката на проектното предложение се извършва от Управляващия орган на един етап и се документира чрез попълване на оценителен лист, който включва всички приложими критерии. При установяване на нередовности, непълноти и/или несъответствия на документите Управляващият орган изпраща на конкретния бенефициент уведомление за установените нередовности, непълноти и/или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, при спазване на действащата нормативна уредба. Неотстраняването им в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на конкретния бенефициент. Срокът по оценяване на проектното предложение спира да тече до датата на тяхното отстраняване. Оценката продължава до постигане на пълно съответствие с критериите за оценка (отговор „ДА“ или „Неприложимо“ на всички позиции в оценителната таблица).

ТАБЛИЦА ЗА КОМПЛЕКСНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ	ДА	НЕ	Н/П
1. Формулярът за кандидатстване е подписан с квалифициран електронен подпис (КЕП) от законния представител на кандидата или оправомощено за целите на подаването на проектното предложение лице.	☐	☐	
2. Представена е Заповед за оправомощаване на лице, което да представлява конкретния бенефициент и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписването на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта. <i>Прилага се, в случай че проектното предложение е подадено от лице, различно от официалния представител на кандидата.</i>	☐	☐	☐
3. Представена е Декларация на кандидата, попълнена по образец (Приложение I към Условиата за кандидатстване).	☐	☐	
4. Представена е Декларация за партньорство, попълнена по образец (Приложение II към Условиата за кандидатстване).	☐	☐	
5. Представени са Автобиографии на следните 5 основни позиции в екипа за управление на проекта на централно ниво (ръководител на проекта; заместник-ръководител на проекта/водеци координатори по дейности; счетоводител на проекта/ финансов координатор; координатор на екипите във висшите училища; експерт видимост, прозрачност и комуникация), попълнени по образец (Приложение III към Условиата за кандидатстване) и документ/и от извършения подбор на членовете на екипа.	☐	☐	
6. В рамките на непреките дейности кандидатът е предвидил: - да осъществява мониторинг на резултатите от дейностите по проекта; - да извършва необходимите дейности/прояви за видимост, прозрачност и комуникация за операцията от стратегическо	☐	☐	

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

<p>значение;</p> <p>- да се отчита регулярно пред Комитета за наблюдение на Програма „Образование“</p> <p><i>Информацията е представена в секция „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Непреки дейности“.</i></p>			
<p>7. Кандидатът е пряко отговорен за подготовката, управлението и изпълнението на дейностите по проекта.</p> <p><i>Проверява се въз основа на декларация – Приложение II към Условиата за кандидатстване.</i></p>	☐	☐	
<p>8. Проектното предложение отговаря на изискванията за териториален обхват, съгласно т. 5 от Условиата за кандидатстване.</p>	☐	☐	
<p>9. Проектното предложение съдържа всички допустими дейности съгласно т. 13 от Условиата за кандидатстване и не съдържа недопустими дейности.</p> <p><i>В случай че проектното предложение не съдържа всички дейности, следва да бъде върнато на КБ за отстраняване на несъответствията и пропуските, съгласно т. 13 от Условиата за кандидатстване.</i></p> <p><i>В случай че проектното предложение съдържа една или повече недопустими дейности, тези дейности, както и предвидените разходи за тях, следва да бъдат отстранени.</i></p>	☐	☐	
<p>10. Дейностите по проекта НЕ са били физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на проектното предложение за финансиране по програмата, независимо дали всички свързани плащания са направени от конкретния бенефициент или не.</p> <p><i>Проверява се въз основа на декларация – Приложение I към Условиата за кандидатстване.</i></p>	☐	☐	
<p>11. В проектното предложение са заложили стойности на всички индикатори за изпълнение и за резултат, които съответстват като минимум на посочените в т. 7 от Условиата за кандидатстване.</p>	☐	☐	
<p>12. Административен капацитет:</p> <p>Изборът на експерти в екипа за управление на проекта на централно ниво е в съответствие с Указания на УО на ПО за конкретния бенефициент МОН относно изискванията за сформирани екипи за организация и управление на проекти. Членовете на екипа за управление на проекта на централно ниво, за които са представени автобиографии (5-те основни позиции в</p>	☐	☐	

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

<p>екипа за управление на проекта на централно ниво) имат най-малко 1 година опит в управлението и/или изпълнението на проекти и/или сходни с настоящите дейности. В съответствие с Указанията на УО на ПО кандидатът е обосновал необходимостта от експерти за организация и управление на ниво висше училище.</p> <p>Кандидатът е описал минималните изисквания за заемане на длъжността на всички позиции на екипа на централно ниво. Информацията се представя в секция „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Административен капацитет/Екип за управление“.</p>			
<p>13. Формулирани са конкретни и реалистични цели на проекта, които съответстват на целите на процедурата.</p>	☐	☐	
<p>14. Налице е връзка между целите, предвидените дейности и резултатите по проекта.</p>	☐	☐	
<p>15. Целевите групи са описани и са количествено определени. Кандидатът е предоставил информация относно методите за идентифицирането им и начина, по който ще бъдат включени в дейностите по проекта. Нуждите им са ясно идентифицирани и описани.</p> <p>Информацията е представена в секция „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Целеви групи“.</p>	☐	☐	
<p>16. Дейностите са описани детайлно, включително начините за изпълнението им и резултатите от тях.</p>	☐	☐	
<p>17. Предвидените дейности допринасят за постигане на индикаторите за изпълнение и за резултат по процедурата.</p>	☐	☐	
<p>18. Планът за действие отразява логическата връзка на целите и дейностите, спецификата на дейностите и продължителността на проекта, и предвижда балансирано разпределение на дейностите във времето (с възможност за паралелно изпълнение съобразно идентифицираните нужди).</p>	☐	☐	
<p>19. Проектното предложение допринася за реализиране на хоризонталните принципи на Програма „Образование“ 2021-2027 (устойчиво развитие; вкл. принос към зелени умения и работни места и „зелена“ икономика; принос към развитие на цифрови умения и работни места; равни възможности и недопускане на дискриминация; равенство между половете) и прилагането на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.</p> <p>Информацията е представена в секция „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване поле „Принос</p>	☐	☐	

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

<i>на проектното предложение за реализиране на хоризонталните принципи на ПО“ и поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“.</i>			
<p>20. Устойчивост:</p> <p>Кандидатът е описал в проектното предложение начините, чрез които ще осигури възможност ползите от проекта за целевите групи да продължат да съществуват и след края на финансирането по проекта. Посочени са потенциалните източници за финансиране след приключване на проекта и те са реалистични и надеждни.</p> <p><i>Информацията е представена в секция „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Устойчивост“.</i></p>	☐	☐	
<p>21. Демаркация и допълняемост:</p> <p>Кандидатът е посочил по какъв начин изпълнението на проекта ще осигури надграждащ ефект спрямо предходни проекти по ОПНОИР или други програми, вкл. национални. Посочено е и по-каков начин ще се следи за демаркация и избягване на двойно финансиране с други проекти и програми. Посочен е принос на проектното предложение към релевантните програми от рамка на политиката, разработени от Световна банка.</p> <p><i>Информацията е представена в секция „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Демаркация и допълняемост“.</i></p>	☐	☐	
<p>22. Налице е съответствие и логическа връзка между дейности и разходи. Предвидените разходи са необходими за изпълнение на дейностите по проекта и за постигане на заложените индикатори.</p> <p><i>Информацията се проверява в секция „Бюджет“, секция „План за изпълнение/Дейности по проекта“, секция „Индикатори“.</i></p>	☐	☐	
<p>23. Всички заложен по проекта разходи са допустими съгласно т. 14 от Условията за кандидатстване и съответстват на планираните дейности.</p> <p><i>В случай че проектното предложение съдържа недопустими разходи, тези разходи следва да бъдат отстранени.</i></p>	☐	☐	
<p>24. Заложените суми са съобразени с наложилите се в страната пазарни цени (ако е приложимо) и/или заложените ограничения на разходите по процедурата са спазени при</p>	☐	☐	

КН.ПО.3.2.5.221123 – проект

формиране на бюджета. Спазени са размерите на единичните разходи/еднократните суми по процедурата. Разходите не се дублират.			
25. Максимум 63 283 595 лв. от общия размер на безвъзмездната финансова помощ по проектното предложение (преки и непреки разходи) е планиран към категория <i>Регион в преход</i> (Югозападен район). Останалите средства са планирани към категория <i>По-слабо развити региони</i> (Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район).	☐	☐	